

**Ομιλία του Υπουργού Δικαιοσύνης και Δημοσίας Τάξης κ. Νίκου Κόση
Στο μνημόσυνο των θυμάτων της τουρκικής εισβολής
της περιοχής Κυθρέας**

28 Σεπτεμβρίου 1997

Το σημερινό μνημόσυνο αναταράσσει την αξεθώριαστη μνήμη των σκλαβωμένων εδαφών μας. Των εδαφών που απλώνονται απέναντί μας, σαν σιωπηροί μάρτυρες της μεγάλης τραγωδίας του τόπου μας. Των εδαφών που απλώνονται απέναντί μας, σαν ασίγηστη φωνή του εθνικού χρέους μας.

Μνημονεύουμε σήμερα τα τραγικά θύματα της τουρκικής εισβολής στην περιοχή Κυθρέας. Δεν μνημονεύουμε την περιοχή. Γιατί η περιοχή δεν πέθανε. Η περιοχή είναι εκεί και μας καρτερεί. Είναι εκεί και μας φωνάζει. Η Κυθρέα, το Νέο Χωριό, το Τραχώνι, η Βώνη, το Έξω Μετόχι, το Παλαίκυθρο, η Μια Μηλιά είναι εκεί και μας περιμένουν. Αυτοί οι τόποι είναι τόποι δικοί μας. Τόποι ελληνικοί. Τόποι φορτωμένοι ελληνική ιστορία.

Τόποι που δεν ξεγράφονται, δεν λησμονούνται, δεν ξεπουλούνται ποτέ.

Σ' αυτούς τους τόπους, που τους περπάτησαν και τους κόσμησαν αιώνες ιστορίας, ο Τουρκικός Αττίλας σκόρπισε το θάνατο και την καταστροφή. Άνδρες, γυναίκες, βρέφη γέροντες και γριές δολοφονήθηκαν εν ψυχρώ από τα στρατεύματα της εισβολής, που έδρασαν και δρουν ακόμη σαν κοινοί εγκληματίες και σαν συμμορίες κακοποιών. Τα βάρβαρα στίφη του κακτητή παραμόρφωσαν το ιστορικό πρόσωπο της περιοχής. Βεβήλωσαν βωμούς και εστίες μας. Ληηλάτησαν σπίτια και περιουσίες μας. Ανέσκαψαν τη γη των προγόνων μας. Αλλά την

ιστορική ταυτότητα αυτής της γης δεν μπορούν να την παραχαράξουν. Ελληνική ήταν και ελληνική θα παραμείνει.

Μνημονεύουμε δολοφονημένους αδελφούς μας, της περιοχής Κυθρέας, με την απέραντη οδύνη της μεγάλης τραγωδίας του τόπου μας. Μνημονεύουμε νεκρούς μιας σκλαβωμένης περιοχής μας που τη μολύνουν οι ορδές του Αττίλα και τα σμήνη των εποίκων. Μνημονεύουμε θύματα ενός αποτρόπαιου εγκλήματος, που προμελετήθηκε και διαπράχθηκε σε βάρος της Κύπρου, χωρίς ποτέ να τιμωρηθεί ο συγγενός εγκληματίας.

Σ' αυτή την ηρωική περιοχή καρφώνεται προκλητικά η τουρκική ημισέληνος, για εικοσιτρία τώρα χρόνια. Για εικοσιτρία τώρα χρόνια, βλέπουμε απέναντί μας τον Πενταδάκτυλο να δρακρύζει κάθε μέρα και ακούμε δίπλα μας τα ουρλιακτά των εισβολέων και το θρήνο της σκλαβωμένης γης μας. Και δεν μπορούμε να κοιμηθούμε τις νύκτες. Γιατί δεν μπορούμε να ξεχάσουμε. Δεν δικαιούμαστε να ξεχάσουμε. Δεν ξεχνιούνται αυτά που μας πήραν με τη βία. Δεν ξεχνιούνται χώματα ιερά και τόποι αγαπημένοι. Δεν ξεχνιούνται οι αδελφοί μας που σκοτώθηκαν και τα στίβια μας που κουρσεύτηκαν.

Πως μπορούν ποτέ να ξεχαστούν οι 120 νεκροί που μνημονεύουμε σήμερα και οι 220 αγνοούμενοι της περιοχής Κυ-

θρέας. Η αμνησία των λαών είναι πάντοτε σύμπτωμα εθνικής παρακμής. Όμως, εμείς, αγωνιζόμενοι σήμερα για εθνική και φυσική επιβίωση, έχουμε στερηθεί του δικαιώματος να λησμονούμε. Το μόνο που έχουμε είναι οι ευθύνες. Τα χρέη. Οι οφειλές. Απέναντι σ' αυτούς που χάθηκαν, σ' αυτούς που μένουν προπάντων σ' αυτούς που μένουν και προπάντων σ' αυτούς που θάρθουν.

Τα μνημόσυνα ηρώων και μαρτύρων είναι μνήμες και υπομνήσεις. Μνήμες τεθνεώτων. Και υπομνήσεις ευθυνών. Ιστορικών ευθυνών. Που διαρκούν όσο διαρκεί ένας αγώνας ελευθερίας και δικαίωσης. Δεν αρκεί απλώς να μην ξεχνούμε. Θα πρέπει και να μην αδρανούμε. Θα πρέπει και να παλεύουμε. Να παλεύουμε με κάθε μέσο και με κάθε τρόπο, για την ανάκτηση των δικαίων και δικαιωμάτων μας, για τη σωτηρία και το καλύτερο μέλλον της πατρίδας μας.

Όταν το μνημόσυνο αυτό τελειώσει, η ευθύνη μας δεν τέλειωσε. Ενόσω ο τουρκικός Αττίλας πατεί τα εδάφη μας, ενόσω η γραμμή Αττίλα χαρακώνει και ματώνει τη γη μας, ενόσω τα ανθρώπινα δικαιώματα του λαού μας καταπατούνται, το χρέος μας διαρκεί και αυξάνεται. Και χρέος μας είναι να συνεχίσουμε τον αγώνα. Τον αγώνα υπερ βωμών και εστιών. Τον αγώνα για τη δικαίωση της αδικημένης Κύπρου μας.

Αυτός ο αγώνας δεν έχει διαλείμματα. Δεν έχει διακοπές. Έχει μόνο συνέχεια και ένταση. Πάθος και πίστη. Υπομονή και επιμονή. Αγώνας δεν σημαίνει πάντοτε και μόνο ένοπλη επίθεση. Είναι αγώνας ν' αρνούμαστε να πα-

ραδοθούμε. Είναι αγώνας να μην κουραζόμαστε να λέμε όχι στη διχοτόμηση του τόπου μας, όχι στο ξεπούλημα των εδαφών μας, όχι στην απεμπόληση των δικαίων μας.

Αυτός ο αγώνας είναι η μόνη επιλογή μας. Και σ' αυτόν τον αγώνα δεν θα λιποψυχήσουμε ποτέ. Όσοι χρόνος κι αν περάσει, όσες θυσίες κι αν χρειασθούν. Εγκατάλειψη αυτού του αγώνα σημαίνει παράδοση στο μοιραίο, σημαίνει συναίνεση στην καταστροφή της Κύπρου. Ποιός, όμως, από μας μπορεί να συναινέσει σε κάτι τέτοιο; Και ποιό είμαστε εμείς, μια γενιά περαστική απ' αυτό τον τόπο, για να αδικήσουμε τις γενιές που πέρασαν και να καταδικάσουμε τις γενιές που θάρθουν;

Μπορεί νάχουμε κάμει μέχρι τώρα κάποιες υποχωρήσεις και συμβιβασμούς για να διευκολύνουμε την επίτευξη μιας βιώσιμης και μόνιμης λύσης στο εθνικό μας θέμα. Όμως οι υποχωρήσεις έχουν κάποιο όριο που δεν μπορούμε να υπερβούμε. Υπέρβαση αυτού του ορίου είναι άλμα στο κενό. Είναι απόπειρα εθνικής αυτοκτονίας. Και εθνικοί αυτόχειρες δεν πρόκειται ποτέ εμείς να καταντήσουμε.

Μιλούν όλοι για μια αμοιβαία αποδεκτή λύση. Μια αμοιβαία αποδεκτή λύση προϋποθέτει αμοιβαίες υποχωρήσεις. Ποιές, όμως, υποχωρήσεις έχει κάνει μέχρι σήμερα η τουρκική πλευρά; Απολύτως καμμία. Και δεν μπορεί, βέβαια, να προβάλλεται και να ισχύει η θεωρία, ότι οι υποχωρήσεις είναι υποχρέωση του αδικημένου, ενώ οι απαιτήσεις είναι προνόμιο του αδικούντος. Αυτή την παράλογη θεωρία μόνο παράλογοι μπο-